

© NVVK 2015

Alle auteursrechten en andere intellectuele eigendomsrechten op de inhoud van deze Gedragscode/Module berusten bij de NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Gebruik van en verwijzing naar de bepalingen in deze Gedragscode/Module is slechts toegestaan onder vermelding van de bron. De NVVK is niet aansprakelijk voor de wijze waarop niet-leden van de vereniging de bepalingen uit deze Gedragscode/Module ten uitvoer brengen

MODULE GELIJKBERECHTING

MODULE

GELIJKBERECHTING

De module Gelijkberechtiging beoogt de positie van schuldeisers te beschrijven voor het gehele proces schuldhulpverlening

Onder andere de betalingsregeling, herfinanciering en een schuldregeling biedt steeds een structurele oplossing voor de totale schuldenlast. Alle schulden moeten daarom worden ingebracht. Op welke wijze verschillende soorten vorderingen hierin worden meegenomen door het NVVK-lid, wordt hieronder uitgewerkt.

DOEL

Doel van gelijkberechtiging is er voor te zorgen dat alle schuldeisers op eenzelfde manier behandeld worden, met uitzondering van die schuldeisers die een bevoorrechte positie hebben, voortvloeiend uit de wet.

BESCHRIJVING

Gelijkberechtiging is gebaseerd op de bepalingen zoals opgenomen in artikel 277, Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Daarin wordt bepaald dat: “schuldeisers hebben onderling een gelijk recht om...uit de netto-opbrengst van de goederen van hun schuldenaar te worden voldaan naar evenredigheid van ieders vordering, behoudens de door de wet erkende redenen van voorrang”.

Van het beginsel van gelijkberechtiging kan alleen worden afgeweken ten aanzien van schuldeisers die een wettelijk bevoorrechte positie hebben. Voorrecht ontstaat alleen uit de wet en - conform artikel 278, Boek 3, van het Burgerlijk Wetboek - “vloeit voort uit pand, hypotheek en voorrecht en uit de andere in de wet aangegeven gronden”.

In de praktijk betekent dit dat rekening wordt gehouden met de zogenaamde ‘preferente schuldeisers’. De meest voorkomende zijn:

- de Rijksbelastingdienst;
- vorderingen in het kader van de Sociale Zekerheid.

Voor de wijze waarop met de vorderingen van preferente schuldeisers wordt omgegaan in relatie tot de vorderingen van andere schuldeisers geldt: een schuldeiser met een bevoorrechte vordering (preferente vordering) ontvangt twee keer zoveel als een schuldeiser met een vordering waaraan een dergelijk voorrecht ontbreekt (concurrente vordering). Een schuldeiser met een preferente vordering kan echter nooit meer ontvangen dan de hoogte van zijn vordering. Een voorrecht kan niet worden overeengekomen in een overeenkomst, behoudens voorrechten zoals voorzien in de wet.

PROCES

Het NVVK-lid zal naar aanleiding van de toelating van een schuldenaar tot de schuldhulpverlening een inventarisatie maken van de schulden. Daarbij wordt een overzicht van alle bekende schuldeisers opgesteld met de vorderingen per schuldeiser.

SCHULDREGELING

Bij een schuldregeling wordt de schuldenaar geacht het overzicht te ondertekenen. Dit proces wordt in de module Schuldregeling nader omschreven.

Naar aanleiding hiervan kan het NVVK-lid herkennen welke vorderingen concurrent of preferent zijn, dan wel in geval van SHVO buiten de kaders van een schuldregeling vallen. Dit wordt door het NVVK-lid geregistreerd.

Schuldeisers ontvangen een overzicht van de totale schuldenlast van de schuldenaar met vermelding van het aantal concurrente en preferente schuldeisers. De exacte verdeling van de beschikbare afloscapaciteit over de afzonderlijke schuldeisers geschiedt op basis van het totaalbeeld dat naar aanleiding van de inventarisatie is ontstaan. In het (percentage) voorstel aan schuldeisers is door het NVVK-lid met de vorderingen van bevoorrechte schuldeisers dus al rekening gehouden.

AANDACHTSPUNTEN

- Vorderingen van bijvoorbeeld verhuurders en energiebedrijven die in het verleden aangeduid werden als feitelijk of sociaal preferent wegens de daaraan verbonden rechtsmiddelen (ontruiming en afsluiting) hebben geen wettelijke preferentie en worden daarom als concurrente vorderingen behandeld.
- Op grond van de bepalingen van de Faillissementswet vallen buiten de kaders van een schuldberegeling - en daarmee buiten de kaders van het gelijkberechtiging:
 - een studieschuld in het kader van de Wet studiefinanciering: deze kan niet ingebracht worden in een schuldberegeling, behoudens achterstallige aflossingen op de lening.
 - CJIB-boetes: tijdens de schuldberegeling ontvangt het CJIB een even grote aflossing als de andere, zogenaamde ‘concurrente’ schuldeisers. Na afloop van de schuldberegeling kan voor een eventuele restantschuld een betalingsregeling worden getroffen. Een CJIB-boete zal in beginsel steeds voor 100% moeten worden voldaan.
- Gelijkberechtiging is van toepassing bij het opstellen van een voorstel tot regeling van de schuld tegen finale kwijting.
- Gelijkberechtiging houdt ook verband met gelijktijdigheid. Schuldeisers dienen in principe gelijktijdig te worden uitbetaald. Van dit principe kan worden afgeweken wanneer het oplossen of beheersen van de schuld door ongelijktijdige betaling van schuldeisers wordt bevorderd én wanneer zoals met name bij Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD) en Stabilisatie of wanneer de schuldeisers hiermee instemmen.
- Om het doel van de module DFD te kunnen realiseren en het maatschappelijk aanvaarde bestaansminimum van schuldenaren te kunnen garanderen kan het ten aanzien van afzonderlijke vorderingen voorkomen dat de gelijkberechtiging van schuldeisers niet wordt toegepast.
- Als er een aanmerkelijk belang is voor zowel de schuldeiser als de schuldenaar, kan afgeweken worden van gelijkberechtiging waarbij redelijkheid en billijkheid in acht genomen moet worden. Deze uitzondering is in principe niet van toepassing op schuldenaren in een traject tot schuldberegeling (schuldbemiddeling of saneringskrediet).
- Er kan wel door het NVVK-lid ten behoeve van ondernemers beargumenteerd worden afgeweken van gelijkberechtiging indien de contractuele verplichting met een schuldeiser cruciaal is voor de continuïteit van de ondernemersactiviteiten. Als gebruik gemaakt wordt van deze uitzondering, dan wordt dit gecommuniceerd naar alle

schuldeisers op het moment dat van de schuldeisers wordt verwacht dat zij genoeg nemen met een aanbod lager dan 100% van de vordering.

Fondsen

Uitkeringen uit een gemeentelijk dan wel particulier fonds aan of ten behoeve van een schuldenaar komen in het kader van een schuldberegeling aan alle schuldeisers op basis van gelijkberechtiging toe, tenzij de uitkerende instantie op grond van haar doelstellingen uitdrukkelijk anders heeft bepaald.

Er bestaan gemeentelijke en particuliere fondsen waaruit uitkeringen worden gedaan aan mensen met bijvoorbeeld huurschulden, omdat de gemeente er belang bij heeft een huisuitzetting te voorkomen.

De gemeente heeft immers de wettelijke plicht tot herhuisvesting.

Omdat de schuldenaar al zijn inkomsten en al zijn vermogen voor de betaling van de schuldeisers moet aanwenden en dit derhalve ten goede van alle schuldeisers komt, geldt dit uitgangspunt in beginsel ook voor uitkeringen uit een gemeentelijk of particulier fonds. Ook hier geldt de gelijkberechtiging van schuldeisers.

Van dit principe moet worden afgeweken als het gemeentelijk of particulier fonds op grond van haar specifieke doelstellingen aan de uitkering uitdrukkelijk de voorwaarde verbindt, dat de uitkering alleen mag worden gebruikt om een bepaalde schuld te voldoen.

TIJDSPANNE

Gelijkberechtiging van schuldeisers loopt gedurende het hele traject van schuldhulpverlening. Er kan geen tijdsinvestering aangegeven worden.

EISEN AAN DE SCHULDHULPVERLENER

Het NVVK-lid moet waarborgen dat werknemers die één of meer activiteiten uitvoeren daartoe de juiste kennis en vaardigheden hebben.

Het NVVK-lid moet daarvoor bewerkstelligen dat de deskundigheid van medewerkers wordt getoetst en verworven en neemt maatregelen die de toetsing en verwerving van deskundigheid bevorderen.